

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserate se plačujejo od enostopne petivrtice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Grda nezanezljivost.

Vlada daje Slovencem zadnji čas zaušnico za zaušnico. V Ljubljani ni potrdila zopetne izvolitve njegove starega župana Ivana Hribarja. Sokolom ni dovolila, ko so obhajali svoje slavje v Gaberju pri Celju, da bi izstopili v Celju, ampak kakor izgnanci so morali izstopati v Storeh in korakati v Gaberje. Za mariborskega okrajnega šolskega nadzornika in za ptujskega je imenovala dva moža, s katerima slovensko učiteljstvo ni zadovoljno.

V vseh teh slučajih so v prvi vrsti udarjeni slovenski liberalci. Toda učinki na slovenske politične stranke so ravno nasprotni. Liberalno časopisje, ki ima zvezo s poslanci Plojevega kluba, se vključuje vsemu temu ponižno vali v prahu pred sedanjo vlado in nastopa proti obstrukciji v državnem zboru. Proti oni obstrukciji torej, ki jo bijejo naši poslanci za veljavo slovenskega ljudstva. Dr. Krek je utemeljil dunajsko obstrukcijo slovenskih katoliških poslancev tako-le:

„Naše ljudstvo v Avstriji ne velja toliko kot Nemec in Lah. Mi imamo vsled tega silno malo od vlade, nimamo železnice, nimamo šol. Če nas obišče kak eksekutor ali žandar, to je vse. Slovence hočejo imeti samo za hlapce. Zato mi na Dunaju nismo pustili, da bi dobili Lahi visoko šolo, mi pa ne. Šestnajst naših poslancev s pomočjo nekaterih Čehov, je imelo korajžo reči, mi ne pustimo, da bi bili Slovenci manj vredni. Ta boj bomo nadaljevali, če zmagamo ali pademo, voditelja imamo dobrega!“

Tudi liberalni poslanci so se na Dunaju z našimi vred odločili za obstrukcijo. Ko pa je vlada poslala v svet vesti, da misli razpustiti državni zbor in razpisati nove volitve, so se liberalni poslanci Plojevega kalibra ustrašili razpusta in njihovi listi so začeli nastopati proti obstrukciji. Obdržati hočejo še naprej mandate, to je njih glavni cilj, ne pa korist ljudstva. Da pred takimi poslanci, ki pri vsakem vetru na drugo stran padejo, nimajo niti vlada niti nasprotna stranka nobenega spoštovanja in strahu, je samoumevno. Toda to ni naša stvar, temveč stvar liberalcev.

Enako nedosledno so ravnali liberalci nasproti slovenski obstrukciji v Gradcu. Ko so slišali, da hočejo naši poslanci obstruirati, ker se godi slovenskemu narodu od strani deželne nemške večine veliko krivic, so obstrukcijo z veseljem pozdravili, in njih osamljeni vodja v deželnem zboru se ji je slovesno priklonil.

PODLISTEK.

Rjekovskij:

Iz življenja mlade učiteljice.

Idila.

16. septembra.

Voz se je ustavil pred gostilno. Na vratih sta me že čakala gostilničarka s tolstim, smehljajočim obrazom, in gostilničarka, ki si je brisala roke v zamazan, nekdanj bel predpasnik.

Stisnila mi je roko in odšli smo v kuhinjo, kjer je sedelo nekaj glasnih pivcev. Povelja sta me v posebno, gosposko sobo. Pivci, ki so prej, ko sem šla jaz mimo, vtihnili, so me začeli prav glasno kritikovati.

„A? Ta bo naša nova učiteljica? A?“

„Ta bo, ta! Lepo punče, kaj ne?“

Glasen smeh je spremljal te besede in meni je bilo mučno pri sreju.

Pri oknu so se zbirale otroške glave, in tajno šepetanje se je slišalo.

Kratki so bili moji odgovori na zgovorna vprašanja gostilničarke, a moja vprašanja dolga. Hotela sem vedeti vse, o značaju tega ljudstva, o župniku, in posebno o učitelju, ako je strog.

Mračiti se je začelo, ko me je gostilničarka pomirila. Poslovala sem se ter odšla sama proti šoli, ki je bila malo nižje doli.

Vas je čepela na visokem holmu, raz katerega se je videlo daleč na okoli po sosednjih gričih in globoko doli na morje. Hiše so bile raztresene po nizkih holmih in dolinicah.

Toda Nemci so postali hudi na obstrukcijo, ker jim je prečrtala njih račune. Tudi vlada bi mnogo, mnogo rajši videla, če bi slovenski poslanci v Gradcu mirno sedeli ter se ne razburjali, četudi se godi Slovincem očitna krivica. Potem pa je prišla še tudi ona tiha zveza med liberalci in nemčurji ob priliki državnozbornske volitve po rajnem Ježovniku. To vse je zopet slabo uplivalo na trdnost liberalnega obstrukcijskega stališča. Začeli so omahovati in oni junaki, ki so z nami vred prirejali na Spodnjem Stajerju mnogoštevilne shode, da se odobri slovenska obstrukcija v Gradcu, pišejo sedaj brez rdečice na licu že odkrito proti obstrukciji. Kakor Nemci in vlada hočejo, tako se naj zgodi! To je političen očenaš naših liberalcev!

Na liberalce se ni zanesti. To nas učite tudi obstrukciji na Dunaju in v Gradcu. Hvala Bogu, da naše ljudstvo ne mara več liberalcev. Obsoja njihovo omahljivost in nezanesljivost. Če pridejo volitve, bo dalo temu prepričanju tudi viden izraz.

Ljudstvo slavi Stanka Vraza.

Divne ljutomerske gorice so bile zadnje nedelje, dne 21. t. m. priča velikega ljudskega slavlja. Narod je slavil v Cerovecu 100letnico svojega slavnega sina, ilirskega pesnika Stanka Vraza. Pravimo: narod je slavil naš razumni, izobraženi kmetički narod. To dejstvo je moral vsakega, ki ljubi ljudstvo in se veseli njegovega vedno napredujočega, tudi za vse prosvetne zadeve se zanimajočega pokreta našega ljudstva, prav do sreca razveseliti. V Cerovecu je priredilo kmečko ljudstvo svojemu rojaku veličastno slavnost, in kmečko ljudstvo je to slavnost tudi obhajalo. Drugi stanovi, takozvani stanovi izobraženstva, niso bili izključeni, bili so enako vredni gostje, ne pa več vredni, ki bi morda zrl s preziranjem na kmečko ljudstvo, kakor se je to v liberalni dobi rado dogajalo. Vse priprave za cerovško slavnost pa so ležale tudi v rokah naših demokratičnih katoliško-narodnih pristašev, čeprav so liberalci med Ormožanci in vsled njihovega ljubeznivega truda sploh vsi zavedni liberalci vihali svoje nosove. Še sedaj se liberalna nevihta ni vlegla, kajti v poročilu „Narodnega Dnevnika“ o Vrazovi slavnosti beremo to-le nesramnost:

„Morali so uo — kjer je bil banket za takozvano inteligenco — napolniti s kmečkim ljudstvom, da stvar ni imela preklavernega lica!“

Svečan večer je bil . . .

Morje v dalji je zakrvavelo od zahajajočega solnca, ki se je sunkoma potapljalo.

18. septembra.

Imeli smo mašo. Stari župnik s srebrnimi lasmi jo je daroval. Učitelj je orgljal in mlada otroška grla so pela. Veličastno je bilo tedaj v cerkvi, spoznala sem veliko pomembnost učiteljskega stanu, in čutila sem v sebi moč, da bodem premagala vse ovire in težave.

Zunaj pa se je smejalo krasno jutro nad griči, in rosne kaplje so se bliščale kakor dijamanti. Pesa na lipi pred cerkvijo so trepetala v objemu vzhajajočega solnca . . .

28. septembra.

Sedemindirideset otrok imam pod svojim oblastvom in med njimi kraljcem, kakor kaka kraljica v svojem kraljestvu. A žal, moji nastopi niso bili bogve kako impozantni, zato so šumeli podaniki in podaničce, kakor čebele v panju.

A danes!

Danes sem stopila s trdimi koraki v šolsko sobo, s strogim, resnim obrazom: primerjala sem se c. kr. dragoncu, škoda, da mi je manjkal bridki meč in škornji z ostrogami. (Za ta nastop me je pripravil g. učitelj! Hvala mu za to!)

Po takem nastopu sem šla gledat naloge, ki sem jih dala včeraj. Bile so večinoma lepo spisane, le Lojze Škoda je ni imel.

„Si spisal nalogo?“ sem vprašala strogo.

Vtaknil je prst v usta in skremžil obraz. „Godba bo,“ sem si mislila.

„Saj sem jo spisal, a naš Lovre mi je vse počkal, ko sem jo pustil pred hišo.“ In res, potegnil

je izpod klopi kos papirja, na katerem so bile narisane železnice, lonci, možice in itd.

Komaj sem zadržala smeh. Šla sem hitro dalje, kakor kak sodnik, ki se zaveda svoje mogočnosti.

„Zakaj nisi spisa la lepše, Nežika?“
 „Se mi je koračilo pero!“ In pokazala je s prstoma, kako se ji je koračilo tisto presneto pero. Zasmeljali so se otroci, Nežiko pa je posilil jok. Bala sem se katastrofe! „Po šoli pridi k meni po novo pero, razumeš?“
 Zadovoljna je sedla, a iz zadnjih klopi se je slišal glas:
 „O, če bi vedel, bi rekel tudi jaz, da se mi korači pero.“

2. oktobra.
 Cas trgatve, čas veselja. Otroci so mi prinesli polne koše grozdja.

„To je dala mama za vas“ . . .
 A nagovori so bili še bolj naivni.

„Zato, ker Vas imam rada“ . . .
 Polne ljubezni, prave, nehlinjene ljubezni, so bile te besede, in vzljubila sem to deco, te čiste otroške duše.

Danes je manjkala moja ljubljena Marica. Vprašala sem njeno prijateljico:
 „Ka' je Marici?“
 „Ko sem šla v šolo mimo njenega doma, mi je rekla, da mora zibati pupo in da jo boli trebuh“ . . . je odgovorila možko njena sosedinja.

Ko se je vse pomirilo, sem imela nazorni nauk o kuhinjski posodi in razjasnjevala to s slikami.

„Ferej, ti tam v zadnji klopi: kdo čela te lonce?“